

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MICHAL BOBEK
της 8ης Σεπτεμβρίου 2016¹

Υπόθεση C-354/15

Andrew Marcus Henderson
κατά
Novo Banco, SA

[αίτηση του Tribunal da Relação de Évora (εφετείο Évora, Πορτογαλία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 1393/2007 — Επίδοση ή κοινοποίηση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων — Επίδοση ή κοινοποίηση μέσω ταχυδρομείου — Συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής — Ισοδύναμο έγγραφο — Επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου προς τρίτο πρόσωπο — Έντυπο του παραρτήματος II του κανονισμού 1393/2007»

I – Εισαγωγή

1. Πορτογαλική τράπεζα υπέβαλε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατά οφειλέτη της, κατοίκου Ιρλανδίας. Η επίδοση του σχετικού εισαγωγικού της δίκης εγγράφου ήταν προβληματική κατά τρία σημεία. Πρώτον, δεν επεστράφη στο πορτογαλικό δικαστήριο η απόδειξη παραλαβής του. Δεύτερον, προβλήθηκε ότι το έγγραφο επιδόθηκε μεν στην κατοικία του οφειλέτη, αλλά παρελήφθη από τρίτο πρόσωπο. Τρίτον, το επιδοθέν έγγραφο δεν συνοδευόταν από το τυποποιημένο έντυπο που προβλέπεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) 1393/2007² (στο εξής: έντυπο του παραρτήματος II), με το οποίο θα έπρεπε να έχει ενημερωθεί ο παραλήπτης για το δικαίωμά του να αρνηθεί την παραλαβή του εγγράφου.

2. Πάντως στην κύρια δίκη, η επίδοση του προαναφερθέντος εγγράφου θεωρήθηκε έγκυρη. Τούτο δε για τρεις λόγους. Πρώτον, κατόπιν αιτήσεως του εθνικού δικαστηρίου, ο πορτογαλικός ταχυδρομικός φορέας επιβεβαίωσε, με επιστολή προς το δικαστήριο, την ημερομηνία και την ώρα της παραδόσεως του εγγράφου στην Ιρλανδία. Δεύτερον, το εθνικό δικαστήριο συμπέρανε ότι από την παραλαβή του επιδοθέντος εγγράφου από τρίτο πρόσωπο δημιουργήθηκε τεκμήριο επιδόσεως στον παραλήπτη και το τεκμήριο αυτό δεν ανατράπηκε. Τρίτον, το δικαστήριο έκρινε ότι η έλλειψη του εντύπου του παραρτήματος II, μολονότι προβληματική, θεραπεύθηκε από το γεγονός ότι ο παραλήπτης δεν προέβαλε αντιρρήσεις ως προς την έλλειψη του εντύπου του παραρτήματος II εντός της προθεσμίας που προβλέπει το εθνικό δίκαιο για τον σκοπό αυτό.

3. Στην προκείμενη υπόθεση, το αιτούν δικαστήριο ερωτά εάν οι εν λόγω εθνικοί κανόνες επιδόσεως των εισαγωγικών της δίκης εγγράφων συνάδουν με τις επιταγές του κανονισμού 1393/2007.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 — Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων») και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ 2007, L 324, σ. 79).

II – Εφαρμοστέο δίκαιο

A — Το δίκαιο της Ένωσης

4. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 1393/2007, «[η] ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς απαιτεί την καλύτερη και ταχύτερη διαβίβαση μεταξύ των κρατών μελών των δικαστικών και εξωδίκων πράξεων που επιδίδονται ή κοινοποιούνται σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις».

5. Κατά την αιτιολογική σκέψη 6 του ίδιου κανονισμού, «[η] αποτελεσματικότητα και η ταχύτητα των δικαστικών διαδικασιών στον αστικό τομέα προϋποθέτει την άμεση και ταχεία διαβίβαση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων μεταξύ τοπικών υπηρεσιών οριζόμενων από τα κράτη μέλη [...]».

6. Το άρθρο 8, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 1393/2007 προβλέπει την υποχρέωση επισυνάψεως του παραρτήματος II κατά την επίδοση ή κοινοποίηση δικαστικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως όπου η επίδοση ή η κοινοποίηση γίνεται διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Σκοπός του εντύπου του παραρτήματος II είναι η ενημέρωση του παραλήπτη σχετικά με το δικαίωμά του να αρνηθεί την παραλαβή κατά τη χρονική στιγμή της επιδόσεως ή κοινοποιήσεως ή να επιστρέψει την πράξη εντός μιας εβδομάδας, εφόσον η πράξη που επιδίδεται ή κοινοποιείται δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε μία από τις ακόλουθες γλώσσες: α) σε γλώσσα την οποία ο παραλήπτης κατανοεί, ή β) στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους παραλαβής ή, εάν αυτό το κράτος έχει περισσότερες επίσημες γλώσσες, στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση ή η κοινοποίηση.

7. Το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1393/2007 ορίζει ότι, «[ε]άν ο παραλήπτης αρνήθηκε να παραλάβει την πράξη βάσει της παραγράφου 1, τούτο μπορεί να θεραπευθεί μέσω της επίδοσης και κοινοποίησης στον παραλήπτη, βάσει του παρόντος κανονισμού, της πράξης συνοδευόμενης από μετάφραση σε μια από τις γλώσσες που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Στην περίπτωση αυτή, η ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης της πράξης είναι η ημερομηνία κατά την οποία η πράξη, συνοδευόμενη από μετάφραση, επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής. Όταν όμως, σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, μια πράξη πρέπει να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί εντός τακτής προθεσμίας, λαμβάνεται υπόψη για τον αιτούντα η ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης του πρωτοτύπου της πράξης, όπως καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2».

8. Το άρθρο 9 του κανονισμού 1393/2007 αφορά την ημερομηνία της επιδόσεως ή κοινοποιήσεως. Βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 3, η ημερομηνία της επιδόσεως ή της κοινοποιήσεως μιας πράξεως είναι, κατ' αρχήν, η ημερομηνία κατά την οποία η πράξη επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής.

9. Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 2, «[ό]ταν [...] σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, μια πράξη πρέπει να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί εντός τακτής προθεσμίας, λαμβάνεται υπόψη για τον αιτούντα η ημερομηνία που καθορίζεται από το δίκαιο του κράτους αυτού».

10. Το άρθρο 14 του κανονισμού 1393/2007 έχει ως εξής: «Κάθε κράτος μέλος δύναται να επιδίδει ή να κοινοποιεί δικαστικές πράξεις απευθείας διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών σε κατοίκους άλλου κράτους μέλους με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής ή ισοδύναμο έγγραφο».

11. Το άρθρο 19 του κανονισμού 1393/2007 αφορά την ερημοδικία εναγομένου. Το σχετικό χωρίο του άρθρου 19, παράγραφος 1, ορίζει ότι: «Όταν πρέπει να διαβιβασθεί εισαγωγικό δίκης έγγραφο ή άλλη ισοδύναμη πράξη σε άλλο κράτος μέλος προς επίδοση ή κοινοποίηση βάσει του παρόντος κανονισμού και ο εναγόμενος ερημοδικήσει, ο δικαστής υποχρεούται να αναστείλει την έκδοση απόφασης μέχρις ότου διαπιστωθεί:

[...]

β) ότι η πράξη επεδόθη πράγματι στον εναγόμενο ή στην κατοικία του με άλλο τρόπο, προβλεπόμενο από τον παρόντα κανονισμό,

καθώς και ότι, [...] η επίδοση ή η κοινοποίηση έγιναν εγκαίρως, ώστε ο εναγόμενος να είναι σε θέση να αμυνθεί».

B — Το εθνικό δίκαιο

12. Κατά το άρθρο 230 του Código de Processo Civil (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο εξής: CCP), η επίδοση μέσω συστημένης επιστολής με απόδειξη παραλαβής θεωρείται πραγματοποιηθείσα την ημερομηνία υπογραφής της αποδείξεως παραλαβής και θεωρείται ότι έχει διενεργηθεί προς τον παραλήπτη ακόμη και αν η απόδειξη φέρει την υπογραφή τρίτου προσώπου. Θεωρείται ότι η επιστολή παραδόθηκε δεόντως στον παραλήπτη, εκτός αν αυτός αποδείξει το αντίθετο.

13. Βάσει των άρθρων 365, παράγραφος 3, και 293, παράγραφος 2, του CCP, στις διαδικασίες ασφαλιστικών μέτρων, η προθεσμία για την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας είναι 10 ημέρες. Το άρθρο 366, παράγραφος 3, του CCP προβλέπει την παρέκταση της εν λόγω προθεσμίας κατά 10 ημέρες λόγω αποστάσεως.

14. Εάν η επίδοση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου δεν συνοδεύεται από έντυπο του παραρτήματος II, βάσει της πορτογαλικής νομοθεσίας και νομολογίας, συντρέχει παράβαση ουσιώδους τύπου που επιφέρει την ακυρότητα της επιδόσεως βάσει του άρθρου 191, παράγραφος 1, του CCP.

15. Εντούτοις, βάσει του άρθρου 191, παράγραφος 2, του CCP, η προθεσμία προβολής της ακυρότητας λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου ταυτίζεται με την προθεσμία για την υποβολή υπομνήματος αντικρούσεως, ήτοι, εν προκειμένω, 20 ημέρες από την ημερομηνία της επιδόσεως. Η ακυρότητα θεωρείται ως θεραπευθείσα εάν δεν προβληθεί εντός της εν λόγω προθεσμίας.

III – Τα πραγματικά περιστατικά, η διαδικασία ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου και τα προδικαστικά ερωτήματα

16. Το 2008, η Novo Banco, SA (στο εξής: εφεσίβλητη) σύναψε με τον A. M. Henderson (στο εξής: εκκαλών) δύο συμβάσεις χρηματοδοτικής μισθώσεως καταστημάτων στον Δήμο του Portimão, Πορτογαλία. Ο εκκαλών δεν κατέβαλε τα ποσά που αντιστοιχούσαν στα μισθώματα για τα εν λόγω ακίνητα, τα οποία κατέστησαν απαιτητά τον Μάρτιο και τον Αύγουστο του 2012, αντιστοίχως, και έκτοτε εξακολούθησε να μην καταβάλλει τα μισθώματα. Ακολούθως, η εφεσίβλητη κατήγγειλε αμφότερες τις συμβάσεις.

17. Ο εκκαλών αρνήθηκε να αποδώσει τα μίσθια. Η εφεσίβλητη κινήθηκε δικαστικά κατά του εκκαλούντος στην Πορτογαλία ζητώντας, μεταξύ άλλων, τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, συγκεκριμένα την απόδοση των μισθίων.

18. Κατά το χρόνο κινήσεως της σχετικής ένδικης διαδικασίας, ο εκκαλών κατοικούσε στην Ιρλανδία. Το σχετικό εισαγωγικό της δίκης έγγραφο φαίνεται να έχει επιδοθεί με συστημένη επιστολή στη διεύθυνση του εκκαλούντος στην Ιρλανδία.

19. Ωστόσο, δεν επεστράφη στο δικαστήριο η σχετική απόδειξη παραλαβής. Κατόπιν τούτου, το εθνικό δικαστήριο απηύθυνε στον Correios, Telégrafos e Telefonos (πορτογαλικό ταχυδρομικό φορέα, στο εξής: CTT) αίτηση παροχής πληροφοριών. Ο CTT απάντησε με επιστολή, στην οποία επιβεβαιωνόταν ότι: «σύμφωνα με τα ηλεκτρονικά αρχεία που τηρεί ο φορέας ταχυδρομικών υπηρεσιών της χώρας προορισμού, Ιρλανδία [...]», η επιστολή που περιείχε το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο παραδόθηκε στον παραλήπτη στις 22 Ιουλίου 2014. Στην επιστολή του CTT είχαν επισυναφθεί αντίγραφα της σχετικής καταχωρίσεως στο σύστημα εντοπισμού αντικειμένου του ιρλανδικού ταχυδρομικού φορέα, με αναγραφή του αύξοντος αριθμού αντικειμένου του επιδοθέντος εγγράφου, του γραμμικού του κώδικα και του ιστορικού παραδόσεώς του, καθώς και της ημερομηνίας και του τόπου παραδόσεως, ενώ έφεραν και το όνομα και την υπογραφή του προσώπου που παρέλαβε την εν λόγω επιστολή. Η υπογραφή του προσώπου αυτού ήταν «A. Henderson»³.

20. Η επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου δεν συνοδευόταν από το έντυπο του παραρτήματος II.

21. Ο εκκαλών δεν υπέβαλε υπόμνημα αντικρούσεως εντός της προβλεπόμενης από την πορτογαλική εθνική νομοθεσία προθεσμίας. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο διέταξε τη λήψη των ζητηθέντων από την εφεσίβλητη ασφαλιστικών μέτρων.

22. Στη συνέχεια, ο εκκαλών προσέβαλε την απόφαση με την οποία διατάχθηκε η λήψη των ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ζητώντας να διαταχθεί νέα επίδοση σε αυτόν του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου. Υποστήριξε ότι η αρχική επίδοση δεν πληρούσε τις ισχύουσες δικονομικές προϋποθέσεις. Ο εκκαλών επισήμανε ότι δεν είχε επιστραφεί στο δικαστήριο η σχετική απόδειξη παραλαβής. Περαιτέρω, τόνισε ότι δεν είχε αποδειχθεί σε ποιον έγινε πραγματικά η επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου. Επίσης, έβαλε κατά της ελλείψεως του εντύπου του παραρτήματος II, γεγονός το οποίο του στέρησε τη δυνατότητα να ενημερωθεί σχετικά με το δικαίωμά του να αρνηθεί την παραλαβή του επιδοθέντος εισαγωγικού της δίκης εγγράφου, δεδομένου ότι αυτό επιδόθηκε μόνο στην πορτογαλική γλώσσα — την οποία ο εκκαλών δεν κατανοεί. Ο εκκαλών υποστήριξε ότι το επιδοθέν εισαγωγικό της δίκης έγγραφο θα έπρεπε να συνοδεύεται από μετάφραση στην αγγλική ή την ιρλανδική γλώσσα, οι οποίες συνιστούν τις μοναδικές γλώσσες που γίνονται δεκτές στην Ιρλανδία για τις επιδόσεις εισαγωγικών της δίκης εγγράφων.

23. Η ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου έφεση απορρίφθηκε. Ακολούθως ο εκκαλών υπέβαλε, ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου, αίτηση μεταρρυθμίσεως της αποφάσεως που εκδόθηκε στον δεύτερο βαθμό, προβάλλοντας ότι αυτή δεν συνάδει προς τη νομολογία του Δικαστηρίου, χωρίς ωστόσο να αναφέρεται σε συγκεκριμένες αποφάσεις.

24. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunal da Relação de Évora (εφετείο Évora, Πορτογαλία) ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Όταν πορτογαλικό δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί αστικής δίκης κατά κατοίκου άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει διατάξει την επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου στο πρόσωπο αυτό μέσω συστημένης επιστολής με απόδειξη παραλαβής, η δε σχετική απόδειξη παραλαβής δεν επεστράφη, δύναται το δικαστήριο αυτό να διαπιστώσει, υπό το φως του εν λόγω κανονισμού [(ΕΚ) 1393/2007] και των αρχών στις οποίες αυτός στηρίζεται, ότι

3 — Το όνομα του εκκαλούντος είναι Andrew.

πραγματοποιήθηκε η επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου, βασιζόμενο σε έγγραφο του ταχυδρομικού φορέα της χώρας κατοικίας του παραλήπτη της επιστολής από το οποίο αποδεικνύεται η παράδοση στον παραλήπτη της συστημένης επιστολής με απόδειξη παραλαβής;

- 2) Αντιβαίνει η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 230 του πορτογαλικού κώδικα πολιτικής δικονομίας, υπό τις περιστάσεις του πρώτου ερωτήματος, στον κανονισμό και στις αρχές στις οποίες αυτός στηρίζεται;
- 3) Αντιβαίνει η εφαρμογή, στην υπό κρίση υπόθεση, του άρθρου 191, παράγραφος 2, του πορτογαλικού κώδικα πολιτικής δικονομίας στον κανονισμό και τις αρχές στις οποίες αυτός στηρίζεται;»

25. Η Ολλανδική, η Πορτογαλική και η Ισπανική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις. Η Πορτογαλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή διατύπωσαν προφορικές παρατηρήσεις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη στις 7 Ιουλίου 2016.

IV – Ανάλυση

26. Στις παρούσες προτάσεις, θα εξετάσω πρώτα τις απαιτήσεις που θέτει ο κανονισμός 1393/2007 σχετικά με τα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την απόδειξη της διενέργειας της επιδόσεως εισαγωγικού της δίκης εγγράφου διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών (Α). Δεύτερον, θα εστιάσω στο ζήτημα, εάν η επίδοση στη διεύθυνση του παραλήπτη που βεβαιώνεται από τρίτο πρόσωπο συνάδει με τον κανονισμό (Β). Τέλος, θα απαντήσω στο ερώτημα, εάν το γεγονός ότι το έντυπο του παραρτήματος II δεν επισυνάφθηκε στα επιδοθέντα έγγραφα μπορεί να θεραπευθεί με τη μη εναντίωση σε αυτό εντός ορισμένης προθεσμίας (Γ).

Α — Απόδειξη παραλαβής ή ισοδύναμο έγγραφο

27. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί αν ο κανονισμός 1393/2007 επιτρέπει σε εθνικό δικαστή, σε περίπτωση που η επίδοση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου πραγματοποιήθηκε διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών, αλλά δεν επεστράφη η απόδειξη παραλαβής, να λάβει υπόψη άλλα αποδεικτικά μέσα, προκειμένου να εκτιμήσει την εγκυρότητα της εν λόγω επιδόσεως. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο ρωτά εάν η απόδειξη παραλαβής μπορεί να αντικατασταθεί από έγγραφο των ταχυδρομικών υπηρεσιών με το οποίο επιβεβαιώνεται ότι η συστημένη επιστολή παραδόθηκε στον παραλήπτη.

28. Ο κανονισμός 1393/2007 προβλέπει εξαντλητικό κατάλογο των τρόπων με τους οποίους μπορεί να πραγματοποιηθεί η επίδοση εισαγωγικών της δίκης εγγράφων⁴. Ο κανονισμός 1393/2007 δεν θεσπίζει καμία ιεράρχηση μεταξύ των εν λόγω τρόπων⁵.

29. Βάσει του άρθρου 14, του κανονισμού, ένας από τους δυνατούς τρόπους επιδόσεως ή κοινοποιήσεως είναι διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Εντούτοις, το άρθρο 14 απλώς υποδεικνύει πώς πρέπει να γίνεται η επίδοση διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών: η επίδοση ή κοινοποίηση πρέπει να γίνεται με *συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής ή ισοδύναμο έγγραφο*⁶. Δεν περιγράφει τις λεπτομέρειες του εν λόγω τρόπου επιδόσεως. Σε αντίθεση προς τα έντυπα που προβλέπονται στο

4 — Απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Alder (C-325/11, EU:C:2012:824, σκέψεις 30 έως 32).

5 — Βλ. απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 2006, Plumex (C-473/04, EU:C:2006:96, σκέψη 22). Η εν λόγω απόφαση αφορούσε τον κανονισμό (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2000, L 160, σ. 37), τον οποίο αντικατέστησε ο κανονισμός 1393/2007.

6 — Τούτο αποτελεί μεταβολή από τα ισχύοντα στο πλαίσιο του κανονισμού 1348/2000. Το άρθρο 14 του κανονισμού 1348/2000 (το οποίο επίσης προέβλεπε τη δυνατότητα πραγματοποιήσεως επιδόσεως ή κοινοποιήσεως ταχυδρομικώς) δεν εξειδίκευε τον συγκεκριμένο τρόπο ταχυδρομικής αποστολής με τον οποίο έπρεπε να γίνεται η επίδοση ή κοινοποίηση των πράξεων.

παράρτημα I του κανονισμού 1393/2007 (προς χρήση στην επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών διαβιβάσεως και παραλαβής όταν η επίδοση ή η κοινοποίηση πραγματοποιείται μέσω αυτών⁷), ούτε από το άρθρο 14 ούτε από κάποια άλλη διάταξη του κανονισμού 1393/2007 προβλέπονται περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με το πώς πρέπει να αποδεικνύεται η παραλαβή βάσει του εν λόγω κανονισμού.

30. Επομένως, λόγω του ότι ούτε από το άρθρο 14 ούτε από κάποια άλλη διάταξη του κανονισμού προβλέπονται περαιτέρω λεπτομέρειες για τη συγκεκριμένη μορφή της «αποδείξεως παραλαβής», ο καθορισμός των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της απόκειται στο εθνικό δίκαιο⁸.

31. Περαιτέρω, το άρθρο 14 αναφέρεται ρητώς στη δυνατότητα προβλέψεως «ισοδύναμου εγγράφου» προς την απόδειξη παραλαβής. Με άλλα λόγια, ενδεχομένως να μην είναι αναγκαία η «απόδειξη παραλαβής», όταν υπάρχει άλλο κατάλληλο και αξιόπιστο μέσο αποδείξεως που να επιβεβαιώνει την επίδοση της πράξεως στον παραλήπτη⁹.

32. Εν ολίγοις, το άρθρο 14 εξακολουθεί να επιδέχεται ευρείας ερμηνείας ως προς τα συγκεκριμένα αποδεικτικά μέσα που απαιτούνται για την απόδειξη της πραγματοποιήσεως της επιδόσεως ή της κοινοποίησεως ταχυδρομικώς.

33. Ωστόσο, η εν λόγω δυνατότητα ευρείας ερμηνείας και η εκ του λόγου αυτού πολυμορφία που παρατηρείται στα εθνικά μέσα αποδείξεως της επιδόσεως των πράξεων, κατά τη γνώμη μου, περιορίζονται από τη λειτουργικότητα και τους σκοπούς του συστήματος που θεσπίζει ο κανονισμός 1393/2007 με δύο τρόπους. Πρώτον, η συγκεκριμένη μορφή της αποδείξεως παραλαβής ή του ισοδύναμου προς αυτό εγγράφου πρέπει να παρέχουν στον εθνικό δικαστή επαρκής αποδεικτικά στοιχεία ώστε να μπορεί να εκτιμήσει την εγκυρότητα της επιδόσεως ή κοινοποίησεως. Δεύτερον, ο εθνικός δικαστής πρέπει επίσης να είναι σε θέση να επαληθεύσει εάν έγιναν σεβαστά τα δικονομικά δικαιώματα του παραλήπτη.

34. Όσον αφορά τον πρώτο περιορισμό, η απόδειξη παραλαβής συνιστά τυποποιημένο μέσο, που κανονικά θεωρείται αρκετό για την απόδειξη του γεγονότος της επιδόσεως ή κοινοποίησεως πράξεων. Γενικώς, περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία και τον τόπο της επιδόσεως καθώς και το πρόσωπο στο οποίο πραγματοποιήθηκε η επίδοση. Εντούτοις, η αποδεικτική λειτουργία της αποδείξεως παραλαβής καθώς και η ευρεία διατύπωση του άρθρου 14, όπως εμφανίζει η χρήση του όρου «ισοδύναμο έγγραφο», με οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η επίδοση ή η κοινοποίηση δεν καθίσταται αυτοδικαίως άκυρη εξαιτίας της ελλείψεως ενός χαρτιού με τίτλο «απόδειξη παραλαβής». Αυτό συμβαίνει επειδή η έλλειψη αυτή δεν σημαίνει ότι ο εθνικός δικαστής δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει εάν τα έγγραφα έχουν όντως επιδοθεί στον παραλήπτη. Ο δικαστής μπορεί να προβεί στην εκτίμηση αυτή βασιζόμενος σε άλλα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το εν λόγω ζήτημα.

7 — Βλ. άρθρα 4, παράγραφος 3, 6, παράγραφοι 1, 3 και 4, 7, παράγραφος 2, στοιχείο α', και 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007.

8 — Συμπεριλαμβάνονται τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα, όπως αυτά που προβλέπονται από την Παγκόσμια Ταχυδρομική Ένωση.

9 — Όπως επισημαίνει η Επιτροπή στις γραπτές παρατηρήσεις της, η διατύπωση του άρθρου 14 δεν είναι απολύτως σαφής (συγκεκριμένα όσον αφορά τη διατύπωση στις διάφορες επίσημες γλώσσες) ως προς το εάν ο όρος «ισοδύναμο έγγραφο» αναφέρεται μόνο στην «απόδειξη παραλαβής» ή συνολικά στον τρόπο διαβιβάσεως με «συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής». Πάντως, στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως, το εν λόγω ζήτημα δεν είναι κρίσιμο, καθότι σε αμφότερες τις δυνατές περιπτώσεις, το ζητούμενο είναι ένα μέσο αποδείξεως ισοδύναμο της αποδείξεως παραλαβής το οποίο να καταδεικνύει ότι διενεργήθηκε η επίδοση ή κοινοποίηση προς τον παραλήπτη.

35. Ο δεύτερος περιορισμός συνίσταται στην προστασία των δικονομικών δικαιωμάτων του παραλήπτη. Το Δικαστήριο έχει τονίσει ότι το δικαίωμα στην προσήκουσα επίδοση των εισαγωγικών της δίκης εγγράφων απορρέει από το δικαίωμα σε αμερόληπτο δικαστήριο και σε δίκαιη δίκη¹⁰. Η εν λόγω προστασία δεν πρέπει να αποδυναμώνεται από τον επιδιωκόμενο από τον κανονισμό 1393/2007 σκοπό, ήτοι, την αποτελεσματική και ταχεία επίδοση ή κοινοποίηση των δικαστικών και εξωδίκων πράξεων¹¹.

36. Περαιτέρω, ο σεβασμός των δικονομικών δικαιωμάτων του παραλήπτη είναι ιδιαιτέρως σημαντικός όταν εκτιμάται εντός του ευρύτερου πλαισίου των λοιπών πράξεων δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις¹² όπως ο κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012¹³ [στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες Ι (αναδιατύπωση)] και ο κανονισμός (ΕΚ) 805/2004¹⁴. Πραγματικά, το ζήτημα εάν εισαγωγικό δίκης έγγραφο επιδόθηκε νομότυπα ή όχι είναι καίριας σημασίας για την εκτίμηση σε μεταγενέστερο στάδιο του ζητήματος εάν η οικεία απόφαση θα πρέπει να αναγνωριστεί και να εκτελεστεί, καθώς και του ζητήματος εάν μπορεί να πιστοποιηθεί ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος για μη αμφισβητούμενη αξίωση κατά την έννοια του κανονισμού 805/2004¹⁵.

37. Η εκτίμηση του ζητήματος εάν οι δύο προαναφερθέντες περιορισμοί τηρήθηκαν σχετικά με την απόδειξη παραλαβής ή το ισοδύναμο προς αυτήν έγγραφο, κατά την έννοια του άρθρου 14 του κανονισμού 1393/2007, αποτελεί εκτίμηση πραγματικών περιστατικών που πρέπει να πραγματοποιείται από το εθνικό δικαστήριο υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της κάθε επιμέρους υποθέσεως.

38. Δεν επιθυμώ να προκαταλάβω με οποιονδήποτε τρόπο την εκτίμηση που θα πραγματοποιηθεί από το εθνικό δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση. Ωστόσο, εφόσον ζητήθηκε ρητώς από το Δικαστήριο, με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, να εκτιμήσει αν είναι προσήκουσα η βεβαίωση που εκδίδεται από τις εθνικές ταχυδρομικές υπηρεσίες, όπως αναφέρεται ανωτέρω στο σημείο 19 των παρουσών προτάσεων, θα πρότεινα να γίνει δεκτό ότι, με την επιφύλαξη περαιτέρω αποδείξεων που θα συγκεντρώσει το εθνικό δικαστήριο, μια τέτοια βεβαίωση θα μπορούσε να θεωρηθεί ως «ισοδύναμο έγγραφο» προς την απόδειξη παραλαβής.

39. Βάσει των ανωτέρω, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 14, του κανονισμού 1393/2007 έχει την έννοια ότι το εθνικό δικαστήριο μπορεί να βασιστεί σε άλλο έγγραφο πλην της αποδείξεως παραλαβής, προκειμένου να αποφασίσει ότι η επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου διενεργήθηκε προς τον παραλήπτη σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη. Για να θεωρούνται ως ισοδύναμα προς την απόδειξη παραλαβής, τα επίμαχα έγγραφα πρέπει να παρέχουν στον εθνικό δικαστή τη δυνατότητα να επαληθεύει ότι η επίδοση ή κοινοποίηση στον παραλήπτη έγινε κατά τρόπο που να προστατεύει τα δικονομικά του δικαιώματα.

10 — Το δικαίωμα αυτό κατοχυρώνεται στα άρθρα 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Βλ. διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat* (C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Βλ. επίσης απόφαση ΕΔΔΑ, 31 Μαΐου 2016, *Gankin* κ.λπ. κατά Ρωσίας, (CE:ECHR:2016:0531JUD000243006, σημεία 28 και 39 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

11 — Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 2 και 6 του κανονισμού 1393/2007. Βλ. αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψεις 30 έως 31), και της 19ης Δεκεμβρίου 2012, *Alder* (C-325/11, EU:C:2012:824, σκέψεις 34 έως 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Βλ. κατ' αναλογίαν, στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), απόφαση της 7ης Ιουλίου 2016, *Lebek* (C-70/15, EU:C:2016:524, σκέψεις 33 έως 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

12 — Απόφαση της 8ης Μαΐου 2008, *Weiss und Partner* (C-14/07, EU:C:2008:264, σκέψη 50).

13 — Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1).

14 — Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις (ΕΕ 2004, L 143, σ. 15).

15 — Βλ. στο πλαίσιο του κανονισμού 44/2001, απόφαση ΕΔΔΑ, 23 Μαΐου 2016, *Avotiņš* κατά Λεττονίας (CE:ECHR:2016:0523JUD001750207, ιδίως σημεία 113 έως 125).

B — Επίδοση ή κοινοποίηση που υπογράφεται από τρίτο πρόσωπο στην κατοικία του παραλήπτη

40. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, στην ουσία, να διευκρινισθεί εάν βάσει του κανονισμού 1393/2007 είναι επιτρεπτός εθνικός κανόνας σύμφωνα με τον οποίο η επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου σε εμπορική υπόθεση τεκμαίρεται έγκυρη όταν η απόδειξη παραλαβής υπογράφεται από τρίτο πρόσωπο στην κατοικία του παραλήπτη.

41. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο εθνικός κανόνας που παρατίθεται στην απόφαση περί παραπομπής εξαρτά το τεκμήριο διενεργείας της επιδόσεως από την απλή παραλαβή από τρίτο πρόσωπο. Ωστόσο, από τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως προκύπτει ότι τα έγγραφα επιδόθηκαν στη διεύθυνση του εκκαλούντος και προβάλλεται ότι υπογράφηκαν στη διεύθυνση αυτή από τρίτο πρόσωπο. Κατά συνέπεια συμπεραίνω ότι το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα του εθνικού δικαστηρίου αφορά τη συμβατότητα με τον κανονισμό 1393/2007 εθνικού κανόνα βάσει του οποίου θεωρείται έγκυρη η επίδοση αν γίνει προς τρίτο πρόσωπο στην κατοικία του παραλήπτη.

42. Όπως εκτέθηκε στην προηγούμενη ενότητα, ο κανονισμός 1393/2007 δεν εναρμονίζει περαιτέρω τις λεπτομέρειες της επιδόσεως ή κοινοποίησεως διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών πέραν της απαιτήσεως να γίνεται αυτή μέσω συστημένης επιστολής με απόδειξη παραλαβής ή ισοδύναμο έγγραφο.

43. Σχετικά με τον καθορισμό της ημερομηνίας επιδόσεως ή κοινοποίησεως, το άρθρο 9, του κανονισμού 1393/2007 ορίζει ότι το εν λόγω ζήτημα ρυθμίζεται από την εθνική νομοθεσία των κρατών μελών. Συγκεκριμένα, η ημερομηνία επιδόσεως ή κοινοποίησεως πρέπει να καθορίζεται, κατ' αρχήν, σύμφωνα με το ισχύον στο κράτος μέλος παραλαβής δίκαιο, εν προκειμένω, στην Ιρλανδία.

44. Ωστόσο, ο κανονισμός 1393/2007 δεν προβλέπει ρητούς κανόνες σχετικά με την εγκυρότητα της επιδόσεως σε τρίτο πρόσωπο. Ως προς το ζήτημα αυτό, επισημαίνω τα ακόλουθα.

45. Οι επιταγές που ισχύουν ως προς τις επιδόσεις ή κοινοποιήσεις διαδικαστικών εγγράφων στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις είναι γενικώς λιγότερο αυστηρές από τις ισχύουσες στις διοικητικές ή ποινικές υποθέσεις. Συγκεκριμένα στον τομέα της ποινικής δικονομίας¹⁶, αναμένεται ότι η επίδοση ή κοινοποίηση πρέπει να γίνεται όντως προς τον παραλήπτη αυτοπροσώπως, χωρίς να είναι δυνατή η ισχύς τεκμηρίου ή πλάσματος επιδόσεως. Αντιθέτως, στις νομοθεσίες των κρατών μελών απαντούν διάφορα τεκμήρια, ή ακόμη και πλάσματα δικαίου για τις επιδόσεις ή κοινοποιήσεις σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Τα εν λόγω τεκμήρια ή πλάσματα δικαίου στο πλαίσιο των αστικών και εμπορικών υποθέσεων θεωρείται κατά κανόνα ότι επιτυγχάνουν την προσήκουσα εξισορρόπηση από απόψεως ασφάλειας δικαίου των συμφερόντων του αιτούντος, από τη μία πλευρά, και του παραλήπτη, από την άλλη¹⁷.

46. Από το γεγονός ότι ο κανονισμός 1393/2007 δεν περιέχει κάποια πρόβλεψη για το ζήτημα της βεβαιώσεως από τρίτο πρόσωπο της διενέργειας της επιδόσεως ή κοινοποίησεως, καθώς και από την αναφορά στα δίκαια των κρατών μελών στο άρθρο 9, συμπεραίνω ότι ο κανονισμός αυτός δεν αντιτίθεται αναγκάως στην επίδοση ή κοινοποίηση με αυτόν τον τρόπο.

16 — Βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 24ης Μαΐου 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346), σχετικά με την απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24).

17 — Ο κανονισμός 1393/2007 λαμβάνει επίσης υπόψη την κατάσταση του αιτούντος, όπως εμφανίζεται στην τελευταία περίοδο του άρθρου 8, παράγραφος 3. Βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 33).

47. Περαιτέρω, έμμεση υποστήριξη της προτάσεως ότι ο κανονισμός 1393/2007 δεν αντιτίθεται στην επίδοση ή κοινοποίηση σε τρίτο πρόσωπο εντοπίζεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού. Το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο β', προβλέπει τις προϋποθέσεις και τα μέσα προστασίας για την περίπτωση της ερημοδικίας του εναγομένου. Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι ο δικαστής υποχρεούται να αναστείλει την έκδοση αποφάσεως μέχρις ότου διαπιστωθεί, παραδείγματος χάριν, ότι η οικεία πράξη επιδόθηκε πράγματι στον εναγόμενο *ή στην κατοικία του*¹⁸.

48. Χωρίς να θεσπίζεται γενικός κανόνας για τις επιδόσεις ή τις κοινοποιήσεις βάσει του κανονισμού 1393/2007, είναι σαφές ότι το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο β' (όπως και άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης που θεσπίζουν δικονομικούς κανόνες σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις¹⁹) προβλέπει τη δυνατότητα επιδόσεως ή κοινοποιήσεως πράξεων σε τρίτο πρόσωπο, υπό την προϋπόθεση ότι οι πράξεις επιδίδονται ή κοινοποιούνται στην κατοικία του εναγομένου.

49. Για τους λόγους αυτούς, φρονώ ότι ο κανονισμός 1393/2007 δεν αποκλείει την εγκυρότητα της επιδόσεως ή κοινοποιήσεως εισαγωγικού της δίκης εγγράφου εάν η επίδοση ή κοινοποίηση αυτή βεβαιώνεται από τρίτο πρόσωπο στην κατοικία του παραλήπτη. Τούτο, ωστόσο, ισχύει υπό δύο σημαντικές επιφυλάξεις.

50. Πρώτον, όπως εύστοχα επισημάνθηκε από την Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επίδοση ή κοινοποίηση στην κατοικία του παραλήπτη σημαίνει ότι το έγγραφο πρέπει να επιδίδεται στη συγκεκριμένη κατοικία του παραλήπτη. Ως εκ τούτου, παραδείγματος χάριν, δεν θα επαρκούσε η επίδοση σε ένα πρόσωπο στην πολυκατοικία, σε αντίθεση με την επίδοση στο κατώφλι του συγκεκριμένου διαμερίσματος.

51. Δεύτερον, η παραλαβή πρέπει να βεβαιώνεται από ενήλικο πρόσωπο εντός της κατοικίας του παραλήπτη, το οποίο αναμένεται ευλόγως να διασφαλίσει ότι ο παραλήπτης όντως θα παραλάβει το επιδοθέν έγγραφο. Τούτο συμβαίνει, κατά την άποψή μου, παραδείγματος χάριν, στην περίπτωση συγγενικού προσώπου ή προσώπου που συνήθως μοιράζεται την κατοικία με τον παραλήπτη, ή άλλου ενήλικου προσώπου που συνδέεται με σχέση εμπιστοσύνης με τον παραλήπτη.

52. Συμπερασματικά, θα πρότεινα να γίνει δεκτή η άποψη ότι ο κανονισμός 1393/2007 έχει την έννοια ότι δεν αντίκειται σε αυτόν εθνικός κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο η επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου θεωρείται διενεργηθείσα προς τον παραλήπτη εάν αυτή υπογράφεται από τρίτο πρόσωπο, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω επίδοση ή κοινοποίηση διενεργείται στην κατοικία του παραλήπτη και ότι το επιδιδόμενο ή κοινοποιούμενο έγγραφο παραδίδεται σε ενήλικο πρόσωπο το οποίο ευλόγως αναμένεται να το παραδώσει στον παραλήπτη.

18 — Η υπογράμμιση δική μου. Άλλως, η έκδοση αποφάσεως είναι δυνατή όταν η πράξη επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε με άλλον τρόπο, που ορίζεται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής, για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων στα πλαίσια διαδικασιών εντός του κράτους αυτού κατά προσώπων ευρισκομένων στην επικράτειά του (άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1393/2007). Επιπλέον, και στις δύο περιπτώσεις, πρέπει να διαπιστώνεται ότι η επίδοση ή η κοινοποίηση έγιναν εγκαίρως, ώστε ο εναγόμενος να είναι σε θέση να αμυνθεί.

19 — Το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 805/2004 αποτελεί ένα άλλο παράδειγμα σχετικώς. Η εν λόγω διάταξη αφορά την ειδική περίπτωση της επιδόσεως ή κοινοποιήσεως χωρίς αποδεικτικό παραλαβής και προβλέπει τη δυνατότητα επιδόσεως στην *προσωπική διεύθυνση* του οφειλέτη *σε πρόσωπα που συγκατοικούν* με τον οφειλέτη ή εργάζονται εκεί. Η υπογράμμιση δική μου.

Γ — Παράλειψη επισυνάψεως του εντύπου του παραρτήματος II

53. Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να επιβεβαιωθεί εάν βάσει του κανονισμού 1393/2007 είναι επιτρεπτός εθνικός κανόνας που ορίζει ότι η παράλειψη επισυνάψεως του εντύπου του παραρτήματος II καθιστά άκυρη την επίδοση ή κοινοποίηση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου, αλλά ότι η εν λόγω ακυρότητα μπορεί να θεραπευθεί αν ο παραλήπτης δεν προβάλει αντιρρήσεις σχετικά με την έλλειψη του εντύπου του παραρτήματος II εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο κρίσιμος κανόνας είναι το άρθρο 191, παράγραφος 2, του CCP.

54. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το έντυπο του παραρτήματος II συνιστά αναγκαίο στοιχείο της επιδόσεως ή κοινοποιήσεως. Σκοπός του εντύπου είναι η διασφάλιση της δυνατότητας του εναγομένου να ασκήσει το δικαίωμά του αρνήσεως παραλαβής της επιδοθείσας ή κοινοποιηθείσας πράξεως, εάν δεν πληρούνται οι προβλεπόμενες στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007, γλωσσικές απαιτήσεις. Το Δικαστήριο έχει επίσης επισημάνει ότι ο κανονισμός 1393/2007 δεν εισάγει καμία εξαίρεση όσον αφορά τη χρήση του εντύπου του παραρτήματος II. Περαιτέρω, το Δικαστήριο έχει με σαφήνεια τονίσει ότι σε περίπτωση παραλείψεως επισυνάψεως του εντύπου, αυτό πρέπει να σταλεί στον παραλήπτη²⁰.

55. Το Δικαστήριο διατύπωσε τα προαναφερθέντα συμπεράσματα στο πλαίσιο της επιδόσεως ή κοινοποιήσεως βάσει του άρθρου 4, του κανονισμού 1393/2007, ήτοι, μεταξύ των υπηρεσιών διαβίβασης και των υπηρεσιών παραλαβής των ενδιαφερόμενων κρατών μελών. Ωστόσο, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού, οι κανόνες σχετικά με τη χρήση του εντύπου του παραρτήματος II σαφώς εφαρμόζονται και στην επίδοση ή κοινοποίηση διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών.

56. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι εάν έχει παραλειφθεί η επισύναψη του εντύπου του παραρτήματος II στα επιδοθέντα ταχυδρομικά εισαγωγικά δίκης έγγραφα, το έντυπο αυτό πρέπει να παραδοθεί χωρίς καθυστέρηση στον παραλήπτη. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι αποκλείεται η θεραπεία της παραλείψεως επισυνάψεως του εντύπου του παραρτήματος II με την παρέλευση της προθεσμίας εντός της οποίας ο παραλήπτης του επιδοθέντος εγγράφου δεν προέβαλε αντιρρήσεις ως προς την έλλειψη του εντύπου.

57. Το έντυπο του παραρτήματος II προβλέπεται για τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη, διά της ενημερώσεώς του σχετικά με το δικαίωμά του να αρνηθεί την παραλαβή εάν δεν τηρούνται οι γλωσσικές απαιτήσεις που θέτει το άρθρο 8, παράγραφος 1 του κανονισμού 1393/2007. Ελλείψει κατάλληλης μεταφράσεως, ο παραλήπτης ενδεχομένως να μην είναι σε θέση να κατανοήσει καθόλου το περιεχόμενο του επιδοθέντος ή κοινοποιηθέντος εγγράφου.

58. Εάν, σε μια τέτοια περίπτωση, λείπει το έντυπο του παραρτήματος II, ο παραλήπτης ενδεχομένως να μη γνωρίζει ότι έχει δικαίωμα να αρνηθεί την παραλαβή του επιδομένου ή κοινοποιούμενου εγγράφου. Η έλλειψη γνώσεως μπορεί να θεραπευθεί μόνο με την παροχή της ελλείπουσας αυτής γνώσεως, αλλά ασφαλώς όχι με την απλή παρέλευση μιας προθεσμίας. Επομένως λογικά, δεν μπορεί να επισύρει δικονομικές συνέπειες το γεγονός ότι ο παραλήπτης δεν προέβαλε αντιρρήσεις σχετικά με την έλλειψη του εντύπου του παραρτήματος II εντός ορισμένης προθεσμίας, καθόσον αυτός ενδεχομένως να μη γνώριζε ότι είχε αυτό το δικαίωμα.

20 — Απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψεις 45, 55, 72 και 76).

59. Θα πρέπει να προστεθεί ότι η υποχρέωση επιδόσεως ή κοινοποίησεως του εντύπου του παραρτήματος II ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις, ανεξάρτητα από το εάν ο παραλήπτης κατανοεί τη γλώσσα στην οποία έχουν συνταχθεί τα επιδιδόμενα ή κοινοποιούμενα έγγραφα. Μόνο μετά την προσήκουσα διενέργεια της επιδόσεως ή κοινοποίησεως (ήτοι, μαζί με το έντυπο του παραρτήματος II) το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί να εκτιμήσει εάν μια ενδεχόμενη άρνηση από την πλευρά του παραλήπτη ήταν ή δεν ήταν δικαιολογημένη²¹.

60. Επομένως συμπεραίνω ότι ο κανονισμός 1393/2007 αποκλείει εθνικό κανόνα που ορίζει ότι η πλημμέλεια την οποία πάσχει η επίδοση ή η κοινοποίηση λόγω της ελλείψεως του εντύπου που προβλέπεται στο παράρτημα II του κανονισμού 1393/2007 μπορεί να θεραπευθεί με την παρέλευση προθεσμίας εντός της οποίας ο παραλήπτης δεν προβάλλει αντιρρήσεις σχετικά με την έλλειψη του εντύπου. Η εν λόγω παράλειψη μπορεί να θεραπευθεί μόνο με την επίδοση ή την κοινοποίηση του εντύπου στον παραλήπτη σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του κανονισμού 1393/2007.

V – Πρόταση

61. Λαμβανομένης υπόψη της προεκτεθείσας συλλογιστικής, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν από το Tribunal da Relação de Évora (εφετείο της Évora, Πορτογαλία) ως εξής:

Πρώτο ερώτημα:

Το άρθρο 14, του κανονισμού 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007 περί επιδόσεως και κοινοποίησεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων») και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1348/2000 του Συμβουλίου, το άρθρο 14, του κανονισμού 1393/2007 έχει την έννοια ότι το εθνικό δικαστήριο μπορεί να βασιστεί σε άλλο έγγραφο πλην της αποδείξεως παραλαβής, προκειμένου να αποφασίσει ότι η επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου διενεργήθηκε προς τον παραλήπτη σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη. Για να θεωρούνται ως ισοδύναμα προς την απόδειξη παραλαβής, τα επίμαχα έγγραφα πρέπει να παρέχουν στον εθνικό δικαστή τη δυνατότητα να επαληθεύει ότι η επίδοση ή κοινοποίηση στον παραλήπτη έγινε κατά τρόπο που να προστατεύει τα δικονομικά του δικαιώματα.

Δεύτερο ερώτημα:

Ο κανονισμός 1393/2007 έχει την έννοια ότι δεν αντίκειται σε αυτόν εθνικός κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο η επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου θεωρείται διενεργηθείσα προς τον παραλήπτη εάν αυτή υπογράφεται από τρίτο πρόσωπο, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω επίδοση ή κοινοποίηση διενεργείται στην κατοικία του παραλήπτη και ότι το επιδιδόμενο ή κοινοποιούμενο έγγραφο παραδίδεται σε ενήλικο πρόσωπο το οποίο ευλόγως αναμένεται να το παραδώσει στον παραλήπτη.

Τρίτο ερώτημα:

Ο κανονισμός 1393/2007 αποκλείει εθνικό κανόνα που ορίζει ότι η πλημμέλεια την οποία πάσχει η επίδοση ή η κοινοποίηση λόγω της ελλείψεως του εντύπου που προβλέπεται στο παράρτημα II του κανονισμού 1393/2007 μπορεί να θεραπευθεί με την παρέλευση προθεσμίας εντός της οποίας ο παραλήπτης δεν προβάλλει αντιρρήσεις σχετικά με την έλλειψη του εντύπου. Η εν λόγω παράλειψη μπορεί να θεραπευθεί μόνο με την επίδοση ή την κοινοποίηση του εντύπου στον παραλήπτη σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του κανονισμού 1393/2007.

21 — Βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat* (C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψεις 75 έως 76) και απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 54).